

ПЕРСПЕКТИВЕ СТУДИЈА ПЕДАГОГИЈЕ У ПРОЦЕСУ ХУМАНИЗАЦИЈЕ ОДНОСА НА УНИВЕРЗИТЕТУ¹

Сажетак: Хуманизација односа у сфери образовања усмерена је на студента као појединца, на оно шта појединац мисли, на когнитивну сферу, као и на његове осећаје и понашање. Процес хуманизације универзитетског образовања обухвата студенте који су субјекти сопствене делатности, као и садржаје и методе који утичу на способности за даље образовање. Циљ хуманизације односа у образовању налази се у комплементарности информација са осећајима, доживљајима и животом студената. Ово истраживање усмерено је на перспективе студија педагогије на Универзитету у Нишу. Анализирана је актуелност студија, као и заинтересованост средњошколаца за студирање педагогије. На основу документације анализирана је полна структура, демографско порекло и средњошколско образовање студената педагогије.

Кључне речи: педагогија, студенти, настава, наука, перспектива, универзитет, хуманизација

Увод

У ретко којој професији, као у професији педагога, преплићу се и стапају **професија и личност**. Где год да се налази, када год са неким разговара, шта год ради, педагог наступа као педагог. Педагог није само ни професор педагогије, који ће теоретисати у оквиру својих предавања и наставних часова, већ личност која делује где год да се креће.

Професија педагога само је на први поглед уопштена и неомеђена. Она је, у ствари, у потпуности конкретизирана и стално у стању доказивања и проверавања. Никад није одвојена од свог животног простора; уситњена је али и обједињена. Састоји се од детаља и васпитних ситуација, али чини увек једну складну средину. Код ње су знање и емоција спојене у хармонично јединство једне те исте личности.

Педагог, с обзиром на то да се у његовом окружењу непрекидно спрово-

¹ Рад је урађен у оквиру пројекта 179036: *Педагошки плурализам као основа стратегије образовања*, који финансира Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије.

воде процеси групне динамике, мора посебно да негује групно окупљање за решавање бројних питања и договарање због крајњег успеха. Смисао ефикасности је у томе да се тиму даје довољно одговорности и аутономије како би се унутар њега постигао висок степен слагања. Задатак тима требало би да буде довољно сложен да укључи пуно различитих корака. Чланове тима ваља пажљиво одабрати и тражити различитост, вештине и ентузијазам.

Педагошке импликације савременог система образовања и васпитања указују на све сложенију улогу педагога (стручних сарадника), у предшколским установама и школама. Стога њихово универзитетско образовање мора бити усклађено са захтевима и изазовима савременог друштва и његовог образовног система, у циљу остваривања квалитетног и ефикасног васпитања и образовања свих чланова заједнице. Кроз систем универзитетског образовања будућних педагога, студенти се перманентно припремају за учешће у планирању и програмирању рада школе (предшколске установе), за организацију образовних и других активности у њој, као и за аналитичко-истраживачку делатност, у функцији унапређивања васпитно-образовне праксе. На самом крају свог школовања, кроз дипломске (завршне) радове, они систематизују своје целокупно знање и искуство, што у извесном смислу указује на ниво њихове оспособљености за будуће занимање.

1. Педагози у процесу хуманизације савременог образовања

Хуманизација односа у сфери образовања је реална потреба савременог друштва и последица промена које су евидентне у сфери друштвеног, културног и економског живота. У суочавању са изазовима будућности васпитање и образовање мора да одговори на адекватан начин, стварајући појединце који ће пронаћи равнотежу између личног напретка и доприноса изграђивању интерактивних веза са околином, како на локалном, тако и на глобалном плану. Перспектива процеса васпитања и образовања огледа се у перманентном учењу, флексибилним програмима, развијању социјалних, емоционалних и радно-акционих компетенција, у васпитању за толеранцију и ненасиље, у развијању нових модела учења, окретању ка мултимедијалној и софтверској подршци учењу, продуктивном коришћењу слободног времена и припреми за живот уз доминацију хуманих вредности. Неоспорно је да промене у друшву у 21. веку педагогију поучавања трансформишу у педагогију учења, окрећу је ка интегрисаној педагогији, изведбеној педагогији и педагогији која је оријентисана на садашњост и будућност (Сузић, 2012).

Ови трендови видљиви су и на пољу универзитетског образовања где је хуманизација лајтмотив целокупне реформе високошколског образовања. Експанзија универзитетског образовања и велика продукција високообразованог кадра намеће и потребу да универзитет заузме хуманистичку оријентацију. Технократски и научни (у смислу хладно когнитивни) приступ замењују

се хуманистичким, човек постаје највиша вредност и у решавању проблема полази се од општељудских вредности. Хуманистички приступ, наравно, не подразумева порицање науке и технологије. Напротив, он подразумева њихов развој са циљем њиховог усаглашавања са потребама човека, и стављања на располагање човеку. Смисао васпитања и образовања у савременом друштву, укључујући и универзитетско образовање, налази се у омогућавању слободе мишљења, просуђивања, осећања и имагинације, које воде човека ка успостављању контроле над сопственим животом и равнотеже са друштвеним потребама. Од младих људи се очекује да изграде интелектуалне вештине вишег реда, да се оспособе да планирају унапред и да предвиђају последице својих одлука и акција, али и емоционалне компетенције, као што су алтруизам, емпатија, међусобно разумевање и способности комуникације и вештине вођења, управљања и сарадње. Све чешће се и код универзитетског образовања инсистира на употреби знања, њиховој практичној применљивости и економији знања, што претпоставља отварање универзитета ка друштву и човеку и потребама средине у којој егзистира.

Перспектива студија педагогије, може се посматрати само у оквиру описаног миљеа универзитетског образовања. Одговорност за правилан став и систематичност при хуманизацији универзитетских програма у највећој мери и лежи на хуманистичким наукама, међу којима педагогија има значајно место. У том смислу педагогија као наука трага за новим моделима учења и наставним методама које их прате. Она указује на могућности и потенцијале персонализације и индивидуализације, на значај схватања о вишеструким интелигенцијама и практичну педагошку применљивост овог концепта. Затим, педагогија инсистира на стварању позитивне емоционално-мотивационе атмосфере и подстицајног окружења за рад. Значајну пажњу поклања и новим методама евалуације којима се процењује шири обим способности и вештина, знања и способност примене наученог, кроз писање есеја, израду портфолија, пројеката итд. Педагогија се све више окреће младој особи која учи, постаје све отворенија за интердисциплинарну сарадњу, а класични обрасци: ученик–наставник, садржај–метода, знање–оцена итд., постају у потпуности превазиђени и данас имају значаја само из историјско-развојне перспективе.

Као стручни сарадник педагог афирмише идеје савременог образовања за друштво у којем је могуће планирати, реализовати и евалуирати образовно-васпитни процес. Професионалне компетенције педагога подразумевају његову квалитетну стручну оспособљеност, способност делотворног повезивања педагошке теорије и праксе, у којој има улогу креатора (Koras-Vukašinić i Maksimović, 2011: 688–702; Koras-Vukašinić i Maksimović, 2010: 587–602; Trnavac, 1996; Jurić, 1977). У овој констатацији се огледа значај институционалног образовања будућих педагога. Подразумева се да они, током свог универзитетског образовања, стичу знања (искуства) и развијају способности, како би могли професионално деловати у систему утицаја на дете

(ученика) и оспособити их да „сами собом управљају, сами делују, сами уче и сами себе мотивишу“, што јесте захтев савременог образовања и друштва (Dryden & Vos, 2004: 28). Професионализам педагога у савременом систему образовања и васпитања подразумева зналачко преиспитивање праксе, у функцији њеног унапређивања. Педагог мора потврдити своју способност да делује као „теоретичар у акцији“, да педагошку теорију смислено користи у пракси, да је проверава, потврђује и допуњује, јер тиме ствара услове за њено константно мењање и унапређивање (Koras-Vukašinović i Maksimović, 2011: 688–702; Miljak, 2009; Moss, 2006). Од његовог учешћа у планирању и програмирању рада школе, преко аналитичко-истраживачког рада, саветодавних активности са наставницима, ученицима и родитељима, до сарадње са широм друштвеном заједницом, педагог мора бити спреман да ове области деловања зналачки обједини у кохерентан и комплементаран систем, у циљу унапређивања педагошке праксе. То подразумева његово широко педагошко, психолошко и методичко образовање, способност организације ефикасног односа између наставника (учитеља, васпитача) и ученика (деце), његов утицај на побољшање квалитета организације простора, времена, средстава и материјала, што би требало да побољша квалитет целокупних образовно-васпитних активности у предшколској установи и школи (*Pravilnik o programu...*, 1994).

Предуслов добре афирмације педагога јесте квалитетна припрема за занимање, пре свега кроз систем универзитетског образовања. Током реализације циљева, задатака, садржаја и активности, кроз које пролазе током овог образовања, студенти педагогије развијају систем личних сазнања и искустава.

Подразумева се да током свог универзитетског образовања сваки будући педагог стиче квалитетна педагошка, психолошка и методичка знања, поткрепљена сазнањима из области филозофије и социологије васпитања и образовања. Осим тога, кроз организовану педагошку праксу, током студија, будући педагози се упознају са основним елементима организације рада у установи и могућностима деловања на дете. Због тога је значајно питање опредељења младих људи за ово занимање.

2. Промене у студијском програму – ка хуманизацији студија педагогије

Наше истраживање бави се конкретно студијама педагогије на Универзитету у Нишу и покушаће да укаже на могућности и перспективе развоја студија педагогије имајући у виду да је Департман за педагогију релативно млад департман, са младим наставним кадром и великим интересовањем средњошколаца за студирање педагогије. При томе, полазимо од претпоставке да овај департман има потенцијале за развој и могућности да допри-

несе хуманизацији односа на универзитету. Пре свега у сфери наставних планова, метода и евалуације у оквиру свог студијског програма, затим и у унапређењу хуманизације односа на другим студијским програмима.

Департман за педагогију основан је 27. децембра 1999. године, као Студијска група за педагогију, одлуком Управног одбора Филозофског факултета Универзитета у Нишу. Влада Републике Србије је дала своју сагласност за њено оснивање 16. 03. 2000. године. Јуна месеца исте године Наставно-научно веће Филозофског факултета у Нишу усвојило је први наставни план за студије педагогије. Након тога је уследио упис првих студената (укупно 77), за школску 2000/2001. годину.

Почетком школске 2012/13. године овај департман је имао једног ванредног професора, три доцента, три асистента са магистратуром и три асистента на докторским студијама. Током дванаест година постојања, Департман за педагогију је у четири наврата мењао и унапређивао свој студијски програм. У том смислу велики корак је направљен у смислу индивидуализације студија. За разлику од наставног плана из 2000. године, у коме су студентима током четири године студија понуђена само два изборна предмета, студијски програм из 2008. године (који је и тренутно актуелан програм) нуди студентима чак шеснаест изборних предмета, тако да студенти током студирања могу да задовоље и личне афинитете.

Значајно напредовање осећа се и на пољу приближавања педагошке теорије и праксе. Нови наставни план посвећује више пажње педагошко-методичком образовању будућих педагога. Уместо методика наставе (српског језика, математике, природе и друштва, које су пре свега потребне наставницима), педагози обрађују садржаје методика рада школског и предшколског педагога и основе рада са децом са посебним потребама. Такође се велика пажња поклања методолошком оспособљавању педагога за самостално истраживање педагошке праксе, што се реализује путем више обавезних и изборних предмета, као и путем израде и реализације пројеката истраживања.

На крају, можда и најзначајнији аспект иновирања студијског програма педагогије, у смислу хуманизације, односи се на увођење нових педагошких дисциплина које у великој мери доприносе хуманизацији професије, значајнијем стручном оспособљавању, професионалној сигурности и већем интегритету педагога у различитим васпитним институцијама. Педагошке студије су реализоване кроз предмете *Детињство, култура и васпитање* који представља својеврстан друштвено хуманистички и антрополошки поглед на дете и детињство, као значајан период развоја човека. Потом кроз *Социјалну педагогију* и *Педагошку превенцију поремећаја у понашању*, који помажу будућим педагозима да се професионално и стручно носе са проблемима насиља, деликвенције, болестима зависности и др, у оквиру дечије популације, Као и кроз *Породичну педагогију* и *Педагогију родитељства*, који значајно помажу педагозима у разумевању породичних односа и васпитања и помажу у инструктивном раду са родитељима. Ту су и значајни предмети дидактичке области, као што су *Теорија курикулума* и *Евалуација у образовању*.

Можемо закључити да је овако конципиран студијски програм комплементаран са потребама професије и улогом педагога у друштву 21. века, као и са осећајима, доживљајима и интересовањима студената – будућих педагога. То потврђују и резултати истраживања Трнаваца (2007: 88–103) о школском педагозима у Србији. Наиме, Трнавац закључује да се највећи број педагога бави односом у „тријади“: рад са ученицима, рад са наставницима и рад са родитељима, „а (...) најјасније је дошао до изражаја став да школски педагози треба да се више баве ученицима и 70.9% (њих 105) тражи да се та сатница повећа“. Педагози имају потребу да више раде са децом и родитељима, а мање су заинтересовани за административне послове и рад у стручним органима школе. Како је и сам кадровски профил педагога релативно млад, а поготову популација школских педагога² може се закључити да педагози желе да изграде нов професионални идентитет који ће бити заснован на хуманистичким принципима, обухватајући корективни и инструктивни рад и стручну помоћ деци и родитељима. Студије педагогије засноване на тим принципима у великој мери доприносе том процесу.

3. Институционално образовање педагога

Рад педагога, као стручних сарадника у васпитно-образовним установама, подразумева широко поље деловања, од учешћа у планирању и програмирању рада школе, реализације образовно-васпитног процеса, праћења и вредновања активности, преко сарадње и рада са ученицима, родитељима и наставницима, појединачно и на нивоу стручних органа и институција у школи и ван ње, до истраживања образовно васпитне праксе и њеног унапређивања, саветодавни рад педагога се прожима у свим поменути областима (Kopas-Vukašinović i Maksimović, 2011: 688–702; Trnavac, 1996; Pravilnik o programu..., 1994; Jurić, 1977). У школским системима многих земаља задаци и активности педагога нису широко одређени као код нас. У образовно-васпитним установама раде специјалисти са профилом сличним нашим педагозима, који су специјализовани за ужу област, као нпр. педагог организатор (планирање, реализација и вредновање, увођење у посао приправника), педагог који се бави развојем у односу на курикулум, специјалиста за позивни и професионални развој, за организацију слободног времена и сарадњу с родитељима, социјални педагог и други профили. Често се специјализовани стручњак назива школски саветник (school counsellor), чији су задаци идентични задацима педагога, да истражује и унапређује васпитно-образовну праксу, побољша квалитет наставног и школског рада. У америчким и канадским школама саветници пружају помоћ ученицима у учењу, превентивно и саветодавно делују како би их подстакли на активност, усмеравају

² У поменутом истраживању податак о старосној структури говори да 60% педагога у школама Србије има мање од 35 година живота (Трнавац, 2007: 88–103).

њихов интелектуални, социоемоционални и професионални развој („планирање каријере“). Сарадња са родитељима ученика и стручним радницима у школи, првенствено је едукативног карактера (Schmidt, 2004; *Comprehensive school guidance...*, 1997). У циљу квалитетног развоја укупних потенцијала сваког ученика, наглашено је да је потребно првенствено препознати те потенцијале (вредности), затим радити на унапређивању узajамног поштовања, сарадње и социјалне одговорности у групи (Kopas-Vukašinović i Maksimović, 2011: 688–702; British Columbia, Ministry of ..., 2009; Sae Niizeki, 2005). Због овога је значајно да се у систему универзитетског образовања приступи врло одговорно припреми будућих педагога за занимање, благовременом увођењу у захтеве струке и континуираном подстицању интересовања за педагошко деловање.

Ово су само нека од кључних питања која је потребно размотрити у систему универзитетског образовања будућих педагога и оспособити их за квалитетно педагошко деловање. Уз благовремено информисање о захтевима струке и подстицање интересовања за истраживање педагошке праксе, могуће је подстаћи и развој професионалних компетенција младих педагога.

4. Методолошки део

Циљ истраживања: Анализирати актуелност студија педагогије.

Задаци: 1. Утврдити број пријављених кандидата на студијама педагогије од 2000/2001. године до 2012/2013. године. 2. Утврдити полну структуру студената педагогије од 2000/2001. године до 2012/2013. године. 3. Утврдити демографско порекло студената педагогије од 2000/2001. године до 2012/2013. године. 4. Утврдити средњошколско образовање студената педагогије од 2000/2001. године до 2012/2013. године.

У истраживању је коришћена метода анализе садржаја и дескриптивна метода. Анализом студентске документације дошли смо до релевантних чињеница.

Истраживачким узорком је обухваћено 1754 пријављених кандидата који су конкурисали на студије педагогије (у периоду од 2000/2001. године до 2012/2013. године), и 742 студента педагогије Филозофског факултета у Нишу.

5. Актуелност студија педагогије

У првом уписном року године 2000/2001. укупно се пријавило 77 кандидата. Те године сви пријављени кандидати уписани су на студије педагогије (табела 1). Следеће 2001/2002. године број пријављених кандидата био је 84, тако да су и те године попуњена предвиђена места на буџету, као и места за самофинансирајуће студенте. У трећој години уписа 2002/2003. број пријављених кан-

дидата био је два пута већи у односу на прву годину уписа (2000/2001). Године 2012/2013. пријавило се 150 кандидата што нам указује на све већу актуелност студија када је за свако од 30 места на буџету конкурисало 5 кандидата. Из табеле 1 и графика 1 закључујемо да су за ових тринаест година, колико постоји Департман за педагогију на Филозофском факултету, сва предвиђена места на буџету, као и самофинансирајућа места била попуњена.

Табела 1. Број пријављених кандидата на студијама педагогије у периоду од 2000/2001. године до 2012/2013. године

Година уписа	Број пријављених кандидата	РАНГ
2000/2001.	77	13
2001/2002.	84	12
2002/2003.	144	6
2003/2004.	129	10
2004/2005.	145	5
2005/2006.	123	9
2006/2007.	137	8
2007/2008.	180	1
2008/2009.	169	2
2009/2010.	141	7
2010/2011.	165	3
2011/2012.	121	11
2012/2013.	150	4
Укупно	1765	

Из године у годину број пријављених кандидата повећавао се што нам указује на све већу актуелност студија педагогије на Универзитету у Нишу (график 1). Највећи број кандидата, укупно 180, пријавило се школске 2007/2008. школске године када је за једно место на буџету конкурисало 6 кандидата.

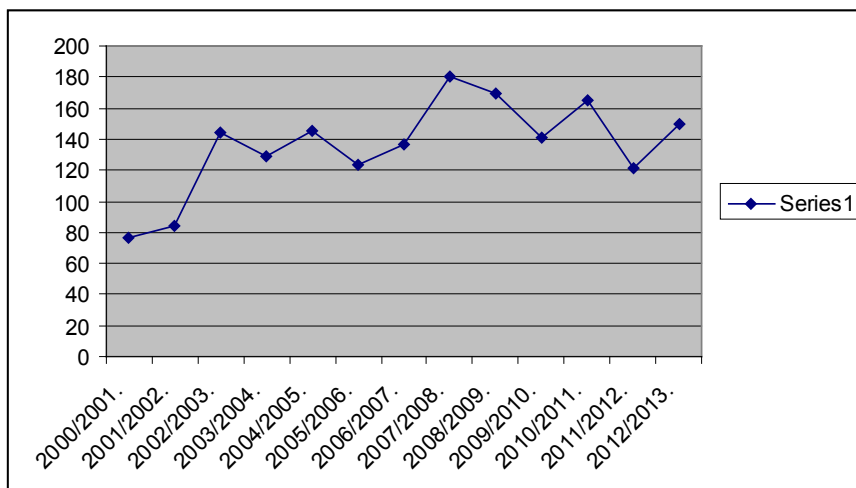

График 1. Број пријављених кандидата на студијама педагогије у периоду од 2000/2001. године до 2012/2013. године

Ако направимо поређење броја пријављених кандидата од 2000/2001. године до 2012/2013. године, долазимо до занимљивих податка. Од 1765 пријављених кандидата право на упис стекло је само 742 кандидата. То значи да су 1023 средњошколаца конкурисала на студије, а остали су испод квоте за упис. Овај податак говори у прилог актуелности студија педагогије.

6. Полна структура студената педагогије

Узорком су обухваћени студенти уписани на студије педагогије у периоду од 2000/2001. године до 2012/2013. године. Приближно је исти број испитаника на свакој студијској години, што се може видети из табеле 2. Процент студената на свакој години, који је укључен у ово истраживање се креће од 6.73 до 10.37 % (график 2). Није изненађујуће да је највећи број испитаника женског пола, чак 90.80% (табела 2), када знамо да су за изучавање педагошких дисциплина оне претежно заинтересоване. Чињенице показују да је међу запосленим стручним радницима, знатно већи број жена. Такође, податак од 9.16% уписаних младића указује на феминизацију позива педагога (график 3).

Табела 2. Полна структура студената педагогије

Година уписа	Младићи	Девојке	Укупно	%
2000/2001.	9	68	77	10.37
2001/2002.	3	47	50	6.73
2002/2003.	1	49	50	6.73
2003/2004.	8	54	62	8.35
2004/2005.	8	53	61	8.22
2005/2006.	4	56	60	8.08
2006/2007.	9	52	61	8.22
2007/2008.	4	56	60	8.08
2008/2009.	5	55	60	8.08
2009/2010.	8	42	50	6.73
2010/2011.	3	47	50	6.73
2011/2012.	1	50	51	6.87
2012/2013.	5	45	50	6.73
Укупно	68 (9.16%)	674 (90.80%)	742	100.0

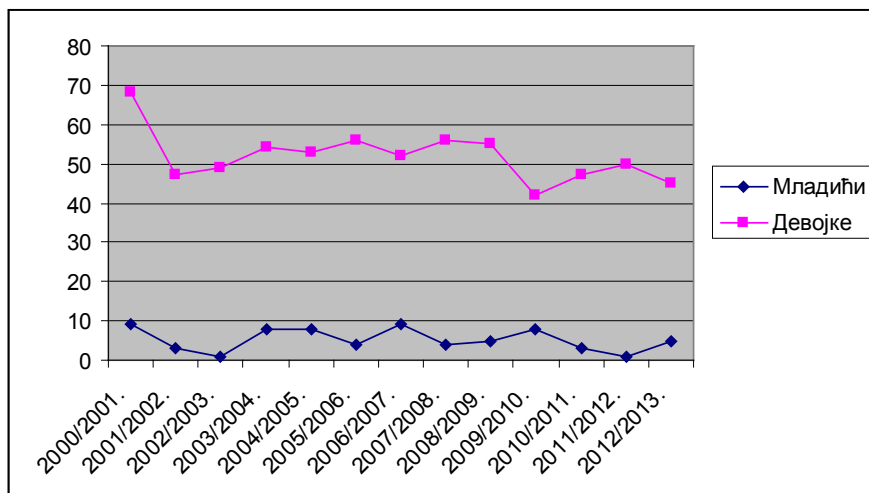

График 2. Полна структура студената педагогије

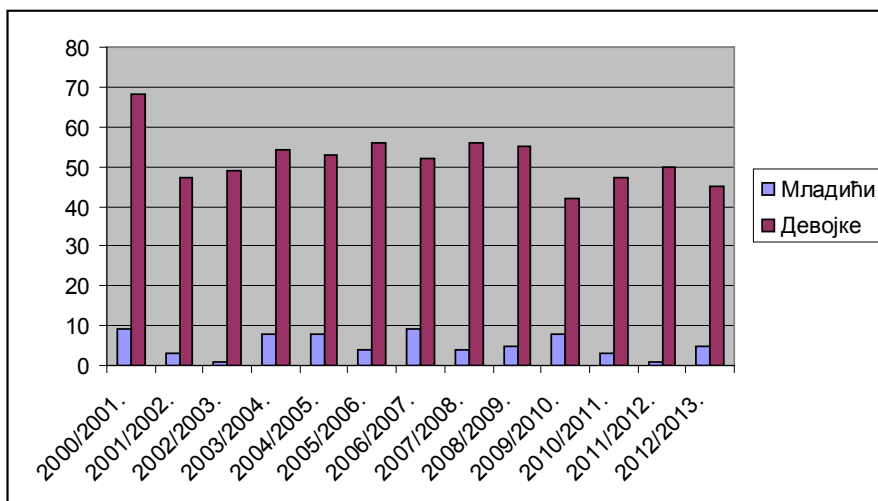

График 3. Полна структура студената педагогије

7. Средњошколско образовање студената педагогије

Запажамо да педагогију уписују млади људи који су завршили различите средње стручне школе, али да је међу студентима педагогије највише оних који су завршили гимназију и медицинску школу (табела 3). Међу будућим педагозима има и студената који су завршили средње школе других профила (економски, технички, хемијско-технолошки, угоститељски, правни, рударски и остали). На основу података о завршеној средњој школи студена-

та педагогије не доносимо закључке о њиховим бољим или слабијим постигнућима у односу на њихово средње образовање. То не значи да би овакво истраживање било сувишно, али је сигурно да би у том случају било неопходно статистички укрстити различите чиниоце који су утицали да испитаници, након завршене средње школе, упишу студије педагогије.

Табела 3. Средњошколско образовање студената педагогије

Средња школа	f	%
Гимназија	290	39.08
Медицинска	229	30.86
Економска	56	7.54
Електротехничка	42	5.66
Угоститељско-туристичка	24	3.23
Уметничка и музичка	24	3.23
Хемијско-технолошка	23	3.09
Правно-биротехничка	20	2.69
Машинска	7	0.94
Пољопривредна	6	0.80
Текстилни дизајн	3	0.40
Рударско-металуршка	1	0.13
Остало	17	2.29
Укупно	742	100.0

Известан показатељ потенцијалних квалитета и професионалних компетенција студената педагогије представља и чињеница да је 39.08% студената завршило гимназију. Укупно 30.86% студената завршило је средњу медицинску школу. У медицинској и педагошкој пракси је одавно потврђено да професионалне компетенције подразумевају изражени алтруизам, као врсту просоцијалног понашања стручних лица (Kopas-Vukašinić i Maksimović, 2011: 688–702). Охрабрујући је податак да је 70% студената педагогије завршило гимназију и средњу школу медицинске струке, док остале средње школе и профили чине само 30%.

8. Демографско порекло студената педагогије

Запажамо да студије педагогије уписују кандидати са југа Србије. Највећи проценат студената долази из Ниша (32.88%), Лесковца (16.57%) и Прокупља (9.83%). Студенти из ова три града чине 60% укупног броја студената педагогије. У мањим процентима заступљени су студенти који долази из Алексинца (4.85%), Зајечара (4.17%), Пирота (3.63) и Врања (3.23%).

Табела 4. Демографско порекло студената педагогије

Град	f	%
Ниш	244	32.88
Лесковац	123	16.57
Прокупље	73	9.83
Алексинац	36	4.85
Зајечар	31	4.17
Пирот	27	3.63
Врање	24	3.23
Сурдулица	22	2.96
Крушевац	20	2.69
Бор	17	2.29
Књажевац	14	1.88
Јагодина	11	1.80
Неготин	10	1.34
Београд	9	1.21
Краљево	7	0.94
Ђуприја	7	0.94
Скопље	6	0.80
Параћин	3	0.40
Медвеђа	3	0.40
Брус	3	0.40
Крагујевац	3	0.40
Пријеполје	2	0.26
Нови Пазар	2	0.26
Косово	23	3.09
Остало	22	2.96
Укупно	742	100.0

Чињенице нам указују да је 90.10% студената педагогије Филозофског факултета у Нишу из ових крајева, тј. са југа Србије, а само 9.90% долази из других крајева Србије (табела 4).

Закључак

Делатност педагога, као стручног сарадника подразумева његово сложено професионално ангажовање. Иако у поменутом истраживању нису показали афинитете ка руководећим позицијама, педагози савременог друштва морају бити лидери. И то, не само због тога што им то омогућава законска регулатива, већ и зато што су самим избором професије показали да у себи носе афинитете који их оријентишу ка сталном усавршавању и фокусирају на популације свих узраста, на њихове потребе и добробит. У својој професионалној делатности они, уз све остало, стално траже решења, стимулишу сараднике, промовишу иновативне идеје и увек имају дугорочну визију бољитка (Флорић, 2011: 438–447).

Промене у садржају студијског програма су само један део развојног процеса кроз који су пролазиле студије педагогије. Значајан напредак ост-

варен је на пољу практичне примене и разумевања усвојених знања, креативног испољавања и могућности слободних интерпретација од стране студената, као и адекватне евалуације. У оцењивању студената је велики удео имао њихово ангажовање на часовима, учешће у групним и индивидуалним пројектима, писање есеја, извештаја, портфолија и семинарских радова.

Актуелност студија педагогије огледа се у великом броју пријављених кандидата, као и у чињеници да су од почетка оснивања студија сва места на буџету и на самофинансирању попуњена. Међу студентима педагогије претежно су девојке (90.80%) што указује на то да су за студије заинтересоване преvasходно жене. Студенти педагогије долазе из гимназија и медицинских школа, јер ове школе дају солидно опште образовање које се надограђује на студијама. Студенти педагогије су претежно са југа Србије. Отварање студија педагогије у Нишу представља велики образовни искорак за југ Србије.

Литература

- British Columbia, Ministry of Education, Governance and Legislation Unit (2009): *Manuel of School Low-K to 12*. Pregledano 10. marta 2011. <http://www.bced.gov.bc.ca/legislation/schoollaw/revise statutescontents.pdf>
- Јурић, В. (1977). *Методика рада школског педагога*. Загреб: Педагошко-књижевни збор.
- Правилник о програму рада стручних сарадника у основној школи* (1994). Београд: „Сл. гласник РС – Просветни гласник“, бр. 1.
- Sae Niizeki (2005). *Project Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of master of Education*. Simon Fraser University. Pregledano 18. marta 2011. <http://ir.lib.sfu.ca/retrieve/700/etd1562.pdf>
- Schmidt, J. J. (2004). *A survival guide for the elementary/middle school counselor* (2nd ed.). San Francisco: Jossey-Bass
- Dryden, G. & J. Vos (2004). *Revolucija u učenju: kako promeniti način na koji svet uči*. Beograd: Timgraf.
- Kopas-Vukašinić, E. i Maksimović, J. (2011). Diplomski radovi studenata pedagogije i njihove profesionalne kompetencije. *Nastava i vaspitanje*, 60(4), 688–702.
- Kopas-Vukašinić, E. i Maksimović, J. (2010). Interesovanja studenata pedagogije za profesionalno angažovanje i istraživački rad. *Nastava i vaspitanje*, 59(4), 587–602.
- Miljak, A. (2009). *Življenje djece u vrtiću: novi pristupi u shvaćanju, istraživanju i organiziranju odgojno-obrazovnog procesa u dječjim vrtićima*. Zagreb: SM naklada.
- Moss, P. (2006). Structures, Understandings and Discourses: Possibilities for Re envisioning the Early Years Childhood Worker, *Contemporary Issues in Early Childhood*, No. 7(1), 30–41.
- Trnavac, N. (1996). *Pedagog u školi*. Beograd: Učiteljski fakultet - Centar za usavršavanje rukovodilaca u obrazovanju.
- Кнежевић-Флорић, О. (2011). Могући пут педагошке промене. *Педагошка стварност*, 57(5-6), 438–447.

- Сузић, Н. (2012). *Футурологија у педагогији и социјалним наукама*. ЕКТОС: Бања Лука
- Трнавац, Н. (2007). Шта и како раде школски педагози у Србији? *Настава и васпитање*, 56(1), 88–103.

Jelena Maksimović, Jelena Petrović

PERSPECTIVE STUDY PEDAGOGY IN THE PROCESS OF HUMANIZATION OF RELATIONS AT THE UNIVERSITY

Summary: The humanization of relations in the sphere of education is directed to the student as an individual, what the individual thinks, the cognitive sphere, as well as his feelings and behavior. The process of humanization of university education includes students who are the subjects of their businesses, as well as the content and methods of influencing skills for further education. The aim of humanizing relationships in education is the complementarity of information with feelings, and life experiences of students. This study has focused on the perspective of the study of pedagogy at the University of Niš. We analyzed the actuality of study, as well as high school students interested in studying pedagogy. Based on an analysis of the documentation and sex structure, demographic background and secondary school students of pedagogy.

Key words: education, students, teaching, science, perspectives, university humanization